

Catálogo Nacional Monumentos Históricos	
Estado	CATALUNYA
Municipio	SANT CUGAT DEL VALLÈS
Inmueble	Parròquia de Sant Pere d'Octavià (Monestir de Sant Cugat del Vallès)
Dirección	
Coordenadas	41.473825 2.085336

Descripción

Altitud: 124 metres.

Església romànica i gòtica iniciada el 1134 i acabada al segle XIV. Consta de tres grans naus de cinc trams, dos d'ells corresponents a dos transseptes que queden coberts per voltes de creueria senzilles damunt arcs torals i formers de mig punt i de tres trams més amb volta de creueria ben resolta sobre arcs torals apuntats; estan capçades per tres absis, el central gòtic poligonal i els laterals romànics semicirculars amb decoració llombarda. El transsepte major sosté en el creuer un cimbori octagonal romànic fins a les trompes i gòtic al tambor i a la cúpula amb finestrals gòtics calats, un a cada cara, i un petit campanar quadrat de dos pisos al capdamunt que queda coronat per una agulla piramidal de rajoles en ziga-zaga grogues i negres. Entre els contraforts que apuntalen la façana sud s'hi van ubicar unes capelles gòtiques al segle XIV.

La façana principal té una gran portalada gòtica atrompetada amb cinc arquivoltes apuntades damunt minses impostes i fines columnetes; el portal rectangular està dividit en dos per un mainell central i té el timpà nu, amb només, a la seva base, una imatge petita damunt una peanya; dos contraforts flanquegen la portalada i divideixen el frontis en tres zones; a la central s'hi troba damunt la portalada una gegantina rosassa d'onze metres de diàmetre, una de les més grans de Catalunya, amb un ric calat; a les laterals també hi ha dues rosasses calades més petites a mitja alçada; una minsa cornisa horitzontal emmerletada corona tota la façana.

De l'antic monestir conserva un gran claustre inferior romànic (iniciat el 1190) rectangular (36 x 40 m) que tanca un pati gairebé quadrat de 30 x 30 metres aproximadament, amb doble columnata i 144 capitells figurats d'Arnau Cadell o Gatell, escultor que signa i s'autoretrata en el capitell adossat al pilar nord-oriental; la seva obra és d'un estil romànic tardà (1190 en endavant); el pis superior és renaixentista (s. XVI). Els seus murs són de carreus ben escairats de pedra groguenca. Excavacions del primer terç del segle XX hi han descobert restes d'una esglesiola paleocristiana d'entre els segles V i VII.

Dimensions: 51'55 x 10'00 x 18'97 metres respectivament de llargada, amplada i alçada; l'amplada total de les tres naus en fa 23'40; l'amplada està calculada fent la mitjana de la de la capçalera i la dels peus, ja que en aquest punt és una mica més reduïda; des del fons de les capelles laterals l'amplada és de 30'40 metres.

Guarda, entre altres obres d'art, un retaule gòtic de Tots Sants de Pere Serra del segle XIV a l'absis de la dreta; l'escultura de Sant Cugat (1941) a l'altar major d'Enric Monjo; a la capella de Sant Benet, segona a la dreta, escultures del segle XVII de Francesc Santacruz i pintures de Pasqual B. Savall (1688-1704); una pica baptismal del 1572 amb belles decoracions en relleu a les seves vuit cares i amb un peu igualment decorat; un retaule renaixentista (1552) de Sant Miquel; el sepulcre de l'Abat Odó amb una imatge del difunt en gran relleu, obra del segle XIV; una imatge romànica de la Mare de Déu del Bosc d'inicis del segle XIII. Té orgue.

Campanar un primer cos de planta quadrada (7'30 x 7'30 m) del segle XI (inici el 1063) amb decoració llombarda (fris d'arcs cecs i lesenes) fins a mitja alçada; la resta fins a la cel·la és del segle XII. Queda completat amb dues torrelles superposades al capdamunt, una és del XVI i la superior del XVIII (1759-1761). Està coronat de merlets tant al terrat de la gran torre com a les dues torrelles. La cel·la queda oberta amb dos finestrals d'arc de mig punt a cada cara; hi pengen quatre campanes litúrgiques dels anys 40 del segle XX i, pel que fa a les horàries, n'hi ha dues del 1623. Les torrelles tenen una finestra a cada cara. S'accedeix a la cel·la per una escala de cargol interior de pedra picada. Té una lleugera inclinació cap a la banda de migdia; sembla que el desplom arriba als 70 centímetres. Els seus murs tenen paraments de carreus ben escairats

Situació: adossat a la façana lateral sud del transsepte major.

Alçada: 54'11 metres, segons els meus càlculs; amb tot, el rector mossèn Blai Blanquer em va donar 50 metres com l'alçada que se li atribueix.

Esveltesa: 7,4

Campanas y esquilas	Encara estan els "ponts" o topalls en la finestra, per dur les campanes a seure, a la manera tradicional, però aquestes estan instal·lades en una estructura metàl·lica no elàstica, fixada al mur, a la manera alemanya i sense jou. Aquesta instal·lació "moderna" no permet el toc manual de la campana, no reproduïx el ritme tradicional ni permet detindre-les cap amunt i finalment fa malbé el campanar, degut a la falta de contrapès. Nota de Francesc LLOP i BAYO (26-04-2016)
Toques actuales	
Conservación	
Protección	Bé Cultural d'Interès Nacional 187-MH-ZA Identificador: RI-51-0000433
Propuestas	
Autores del registro	CIURANA I ABELLÍ, Blai
Fecha del registro	01-06-2022

Campanas actuales

Localización	Campana	Fundidor	Año	Diámetro	Peso
Cel·la de campanes 1	Juliana (1)	MURUA, VIUDA DE	1940	77	264
Cel·la de campanes 1	Semproniana (2)	MURUA, VIUDA DE	1941	88	395
Cel·la de campanes 1	Severa (3)	MURUA, VIUDA DE	1940	111	792
Cel·la de campanes 1	Cucufata (4)	MURUA, VIUDA DE	1941	123	1077
Cel·la de campanes 2	Crist i Sant Pere, campana de les hores (B)	CALSA	1620	88	395
Cel·la de campanes 3	Sant Pere, campana dels quarts (A)	CALSA	1620	54	91
Interior del temple	Campaneta d'eixida de missa			10	1

Relojes

<u>Reloj mecánico (1)</u>	Existente En marcha
Fecha construcción	1750ca
Descripción	

Información completa: [Parròquia de Sant Pere d'Octavià \(Monestir de Sant Cugat del Vallès\) - SANT CUGAT DEL VALLÈS \(CATALUNYA\)](#)